

Minister Funduszy i Polityki Regionalnej

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz

Warszawa, data: 29 kwietnia 2026 r.

znak sprawy: DPP-VI.054.3.2026.BP

**Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP**

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację numer 16366 Pani Poseł Magdaleny Filipek-Sobczak w sprawie wsparcia makroregionu Polski Wschodniej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację, przedstawiam następujące informacje.

Ad 1.

W związku z tym, że regiony położone przy granicy z Rosją, Białorusią i Ukrainą mierzą się aktualnie z szeregiem wyzwań w wymiarze gospodarczym, społecznym oraz bezpieczeństwa, Ministerstwo aktywnie zabiega o zapewnienie dodatkowego, dedykowanego wsparcia skierowanego do tych regionów ze środków UE na lata 2028-2034. Należy podkreślić także, że zgodnie z dotychczasowymi ustaleniami dotyczącymi perspektywy finansowej UE na lata 2028–2034, 44% środków polityki spójności zostanie przekazanych do zarządzania samorządom województw.

Ponadto, w MFiPR trwają prace nad zdefiniowaniem zakresu wsparcia regionów graniczących z Rosją, Białorusią i Ukrainą w Planie Partnerstwa Krajowego i Regionalnego. Dotychczas opracowano zarys potencjalnych obszarów wsparcia:

(i) odporność gospodarcza, (ii) bezpieczeństwo energetyczne, (iii) dostępność transportowa, (iv) usługi, bezpieczeństwo publiczne i zarządzanie kryzysowe, (v) odporność społeczna, które będą stanowiły przedmiot dalszych analiz i prac.

W kolejnych etapach weźmiemy pod uwagę:

- cele i kierunki rozwoju kraju przedstawione w średniookresowej strategii rozwoju kraju pn. *Strategia Rozwoju Polski do 2035 r.*;
- obszary wsparcia wskazane przez Komisję Europejską w *Komunikacie w sprawie wschodnich regionów UE graniczących z Rosją, Białorusią i Ukrainą*;
- propozycje zgłoszone przez inne ministerstwa oraz samorządy województw na potrzeby przygotowania Planu Partnerstwa Krajowego i Regionalnego.

Ponadto, podczas Konferencji Wysokiego Szczebla Regionów Wschodnich UE zorganizowanej w trakcie polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej (Białowieża, 25-26 czerwca 2025 r.) z udziałem ministrów i przedstawicieli regionów z państw położonych przy wschodniej granicy UE, Pan Rafaelle Fitto – Wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej i Komisarz ds. Spójności i Reform, zapowiedział uwzględnienie postulatów dotyczących regionów zlokalizowanych przy wschodniej granicy UE w pracach nad polityką spójności po 2027 r.

W *Komunikacie Komisji Europejskiej do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów sprawie wschodnich regionów UE graniczących z Rosją, Białorusią i Ukrainą* z 18 lutego 2026 r., określono specjalne działania do podjęcia na poziomie unijnym, by sprostać szczególnym wyzwaniom, z którymi mierzą się wschodnie regiony przygraniczne UE. Zapowiedź zwiększenia wsparcia dla powyższych regionów miałyby dotyczyć 5 kluczowych obszarów: (i) bezpieczeństwo i odporność, (ii) wzrost gospodarczy i dobrobyt w regionach, (iii) wykorzystanie lokalnych atutów, (iv) poprawa łączności (ang. *connectivity*) oraz (v) koncentracja na ludności.

Rząd RP popiera inicjatywy Komisji Europejskiej (dalej: Komisja, KE) w zakresie zapewnienia dodatkowego wsparcia dla regionów UE graniczących z Rosją, Białorusią i Ukrainą, w tym Polski Wschodniej. W szczególności zwraca uwagę na konieczność zapewnienia dodatkowej alokacji środków w ramach Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2028-2034, przeznaczonych wyłącznie na wsparcie bezpieczeństwa i spójności społeczno-gospodarczej tych regionów.

Biorąc pod uwagę aktualny etap prac nad projektami rozporządzeń UE na lata 2028–2034, a także wczesną fazę programowania interwencji na poziomie krajowym i regionalnym, kwestie związane z przyszłym wsparciem dla regionów Polski Wschodniej pozostają w toku dalszych analiz i uzgodnień.

Ad 2.

Kontraktacja środków programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej na lata 2021-2027 (dalej: Program, FEPW) osiągnęła 80%, a kolejne nabory są zaplanowane na najbliższe miesiące. Działania, dla których planowane są jeszcze nabory, wraz z kwotą dostępnych środków, przedstawiono poniżej:

1.1 Platformy startowe dla nowych pomysłów – 220 mln PLN

Kompleksowe programy wsparcia startupów w Polsce Wschodniej. W I etapie – w trakcie inkubacji – dostarczane wsparcie w postaci pakietu specjalistycznych usług ma na celu dopracowanie produktu i weryfikację modelu biznesowego tak, aby możliwe było wejście spółki na rynek.

W II etapie najbardziej innowacyjne i najlepiej rokujące biznesowo startupy mają możliwość uzyskania dotacji na rozwój działalności gospodarczej.

▪ **1.3 Gospodarka o obiegu zamkniętym w MŚP – 140 mln PLN**

Wsparcie MŚP z Polski Wschodniej w realizacji wdrożenia w przedsiębiorstwie działań wynikających z opracowanego modelu biznesowego funkcjonowania przedsiębiorstwa w oparciu o założenia gospodarki obiegu zamkniętego zwanego modelem biznesowym GOZ-transformacji. W bieżącym roku, w dniach 9 czerwca - 29 lipca, zaplanowano nabór wniosków o dofinansowanie do Etapu II – Wdrożenie modelu biznesowego GOZ-transformacji z alokacją 70 mln zł.

▪ **1.4 Wzornictwo w MŚP – 121 mln PLN**

Kompleksowe wsparcie MŚP z makroregionu Polski Wschodniej w zakresie wykorzystania procesów wzorniczych w celu lepszego dostosowania firm do potrzeb i oczekiwań klientów oraz zwiększenia atrakcyjności oferowanych przez nie produktów i usług. Wsparcie obejmuje przeprowadzenie audytu oraz stworzenie strategii wzorniczej, na podstawie której, poprzez wykorzystanie procesu projektowania wzorniczego, w przedsiębiorstwie zostanie wdrożona innowacja. Nabór wniosków o dofinansowanie trwający od 19 lutego do 20 maja br. dedykowany jest przedsiębiorczym kobietom.

▪ **1.5. Pożyczki na rozwój turystyki – 318 mln PLN**

Wsparcie MŚP działających w branży turystycznej i pokrewnych w makroregionie Polski Wschodniej. Wsparcie udzielane jest w formie pożyczek, do 1 mln PLN, na okres 84 miesięcy, z oprocentowaniem rynkowym lub korzystniejszym niż rynkowe. Nabór inwestycji ma charakter ciągły.

▪ **7.1. Odporna mobilność cywilna i wojskowa – 897 mln PLN**

Infrastruktura kolejowa (beneficjent: PKP PLK SA) podwójnego przeznaczenia – kompleksowe inwestycje obejmujące przebudowę, modernizację lub rewitalizację wybranych odcinków linii kolejowych, na cywilnej i wojskowej sieci TEN-T, zgodnie z wymogami technicznymi dla infrastruktury podwójnego zastosowania, w celu wspierania mobilności cywilnej i wojskowej (projekty wynikające z Krajowego Programu Kolejowego). Nabór niekonkurencyjny odbędzie się w terminie 20 kwietnia – 2 czerwca br.

▪ **8.1. Mieszkalnictwo społeczne – 422 mln PLN**

Wsparcie na część wkładu własnego podmiotów rynku mieszkaniowego w Polsce Wschodniej (w tym samorządów) na realizację inwestycji w obszarze mieszkalnictwa społecznego, czego skutkiem będzie zwiększenie podaży mieszkań o przystępnym czynszu w makroregionie. Pierwszy nabór planowany jest jesienią br.

Poza programem Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej, samorządy i przedsiębiorstwa województw Polski Wschodniej mogą korzystać z następujących instrumentów wsparcia:

- *Rządowy program rozwoju północno-wschodnich obszarów przygranicznych na lata 2024–2030.*

Program ma na celu poprawę jakości życia mieszkańców północno-wschodnich obszarów przygranicznych (dot. woj. lubelskiego, podlaskiego, podkarpackiego, warmińsko-mazurskiego) przez ograniczenie negatywnych skutków ataku Federacji Rosyjskiej na Ukrainę.

W programie przewidziano działania polegające na poprawie infrastruktury drogowej, wsparciu powstawania zielonej i niebieskiej infrastruktury dla ochrony środowiska naturalnego, rozwoju zrównoważonej turystyki oraz poprawie infrastruktury, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej. Na realizację Programu z budżetu państwa przeznaczono łącznie 500 mln PLN (125 mln PLN/na każde z powyższych województw).

- *Program pn. Pożyczki dla strefy buforowej*

Ministerstwo we współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego uruchomiło wsparcie firm z obszaru woj. podlaskiego, odczuwających skutki sytuacji na granicy polsko-białoruskiej (*Pożyczki dla strefy buforowej*). Łączny budżet instrumentu: 30 mln PLN. Wsparcie ma formę pożyczki z opcją umorzenia do 30 proc. kapitału pożyczki. Dotychczas Partnerzy Finansujący wybrani przez Bank Gospodarstwa Krajowego otrzymali 72 wnioski o pożyczkę na łączną kwotę 43 mln PLN. Jak dotąd podpisano 38 umów o pożyczki o łącznej wartości 25 mln PLN, co stanowi 83,4% wykorzystanej alokacji.

Ad 3.

Nowa architektura systemu realizacji polityki spójności UE po 2027 r., zaproponowana rozporządzeniem przez Komisję Europejską, przewiduje przygotowanie na poziomie każdego państwa członkowskiego jednego dokumentu, tj. Planu Partnerstwa Krajowego i Regionalnego

Biorąc pod uwagę aktualny etap prac nad projektami rozporządzeń UE na lata 2028–2034, a także wczesną fazę programowania interwencji w ramach Planu, kwestie związane z przyszłym wsparciem dla regionów Polski Wschodniej pozostają w toku dalszych analiz i uzgodnień.

Należy jednak podkreślić, że wsparcie dla województw Polski Wschodniej, jako wschodnich regionów przygranicznych UE, jest jednym z priorytetów wsparcia tak dla Komisji Europejskiej jak i rządu RP.

Ad 4.

Efekty inwestycji polityki spójności, w tym programu FEPW są monitorowane za pomocą wskaźników postępu rzeczowego, przypisanych do każdego projektu.

Postęp w zakresie osiągania wskaźników w programach, w tym FEPW, jest raportowany do KE 2 razy w roku (stan na 30.06 i 31.12).

Dane te są upubliczniane na stronach www. programów. Aktualne informacje na temat efektów programów polityki spójności są także przekazywane przy okazji posiedzeń komitetów monitorujących i rocznych spotkań przeglądowych z KE.

Wpływ inwestycji unijnych, w tym FEPW, jest oceniany za pomocą badań przewidzianych w planach ewaluacji programów np. w Planie ewaluacji FEPW. Raporty z tych badań są udostępniane na stronie poświęconej ewaluacji polityk (<https://www.ewaluacja.gov.pl/>, tam również w: Bazie badań ewaluacyjnych) jak i na stronach poszczególnych programów np. programu FEPW. Raporty są również przekazywane członkom komitetów monitorujących i grup sterujących ewaluacją. Ponadto cyklicznie przeprowadzane są badania rozpoznawalności i wiedzy o Funduszach Europejskich w społeczeństwie, zarówno w Polsce jak i w Polsce Wschodniej.

Ad 5.

Ministerstwo pełni rolę koordynującą w przygotowaniu Planu Partnerstwa Krajowego i Regionalnego.

W lutym br. został powołany Zespół wspierający prace nad przygotowaniem Planu. Do jego składu powołano ponad 80 osób, reprezentujących:

- wszystkie ministerstwa oraz samorządy województw;
- stronę samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego;
- przedstawicieli organizacji zrzeszających partnerów społecznych, partnerów gospodarczych i społeczeństwa obywatelskiego;
- środowiska naukowe i akademickie.

Ponadto, w marcu br. odbyły się pierwsze warsztaty metodologiczne nt. potencjalnych kierunków wsparcia Planu, na bazie materiałów opracowywanych przez ministerstwa i regiony, w tym województwa Polski Wschodniej.

W kolejnych etapach opracowywania Planu zostaną zapewnione szerokie konsultacje społeczne. Wyniki konsultacji będą stanowić istotny wkład w proces programowania wsparcia w kolejnej perspektywie finansowej na lata 2028-2034.

Ad 6.

Ministerstwo już w trakcie polskiej prezydencji w Radzie UE rozpoczęło działania mające na celu zwrócenie uwagi UE na kwestie wschodnich regionów przygranicznych (jeszcze przed publikacją w lipcu ub. roku pakietu rozporządzeń dotyczących Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2028-2034).

Z inicjatywy MFiPR, w czerwcu 2025 r. zorganizowana została Konferencja Wysokiego Szczebla nt. Regionów Wschodnich UE, w której uczestniczyli: Wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej, Komisarz ds. Spójności i Reform Rafaelle Fitto oraz ministrowie i przedstawiciele regionów z państw położonych przy wschodniej granicy UE. Efektem spotkania było ogłoszenie przez Komisarza R. Fitto rozpoczęcia prac nad Paktem na rzecz wschodnich regionów przygranicznych UE,

oraz zapowiedź uwzględnienia postulatów, dotyczących regionów przy wschodniej granicy UE w pracach nad polityką spójności po 2027 roku. Finalnie powyższy Pakiet przyjął formę Komunikatu KE¹, który zatwierdzono 18 lutego br., a jego formalna prezentacja miała miejsce 26 lutego br. w Brukseli.

Zgodnie z propozycją Wieloletnich Ram Finansowych UE (WRF) dla perspektywy finansowej na lata 2028-2034, fundusze polityki spójności będą programowane i wdrażane w ramach jednego dokumentu – Planu Partnerstwa Krajowego i Regionalnego. Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej odpowiada za koordynację polskiego stanowiska i uwag w negocjacjach projektu rozporządzenia UE ustanawiającego fundusz finansujący Plan².

Ministerstwo zwraca uwagę na konieczność utrzymania jak najwyższego, ambitnego budżetu na działania rozwojowe, tj. przeznaczenie jak największej alokacji na działania wspierające transformację systemową w obszarach takich jak: konkurencyjność w kontekście międzynarodowym, spójność w wymiarze wewnętrznym i odporność (w tym obronność).

Ministerstwo zgłosiło postulat spójnego definiowania wschodnich regionów przygranicznych UE jako „regionów NUTS 2 graniczących z Rosją, Białorusią oraz Ukrainą” w całym pakiecie rozporządzeń dla Wieloletnich Ram Finansowych UE (WRF) na lata 2028-2034 (aktualnie projekty rozporządzeń UE są w tym zakresie niejednolite).

MFIPR zabiega również o zapewnienie korzystniejszych warunków realizacji projektów we wschodnich regionach przygranicznych UE: wyższych płatności zaliczkowych oraz wyższych niż standardowe poziomy dofinansowania UE (tj. zachowania preferencji, które państwa członkowskie uzgodniły z KE i PE we wrześniu 2025 r. w ramach zmian rozporządzeń UE dla polityki spójności na lata 2021-2027 – tzw. „Pakiet Fitto”).

Ponadto, 31 marca br. Ministerstwo zgłosiło do Ministerstwa Spraw Zagranicznych (Komitet do Spraw Europejskich RM) propozycję uzupełnienia projektu Stanowiska Rządu RP przygotowanego w odpowiedzi na prowadzone przez KE konsultacje projektu nowego rozporządzenia UE w sprawie włączeń grupowych w dziedzinie pomocy państwa (GBER).

Postulaty dotyczyły m.in.: zwiększenia intensywności pomocy regionalnej (także w przypadku dużych przedsiębiorstw) we wschodnich regionach przygranicznych UE, a także wprowadzenia większej elastyczności zasad pomocy państwa, podniesienie progów notyfikacyjnych oraz uproszczenie warunków udzielania pomocy dla powyższych regionów.

¹ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów Komunikat w sprawie wschodnich regionów UE graniczących z Rosją, Białorusią i Ukrainą COM(2026) 82.

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Europejski Fundusz Spójności Gospodarczej, Społecznej i Terytorialnej, Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, Rybołówstwa i Polityki Morskiej, Dobrobytu i Bezpieczeństwa na lata 2028-2034 (COM(2025) 565)).

MFiPR prowadzi także działania, wspólnie z krajami bałtyckimi (Litwa, Łotwa, Estonia) oraz Finlandią, aby w ślad za postulatami z *Komunikatu*, zabezpieczyć dodatkowe – alokowane z poziomu UE, dedykowane środki finansowe dla wschodnich regionów przygranicznych, w szczególności w Wieloletnich Ramach Finansowych (WRF) UE na lata 2028-2034. A także – w instrumentach centralnie zarządzanych przez KE – ustanowić ułatwienia w dostępie do środków, w postaci np. specjalnych ścieżek pozakonkursowych dedykowanych wschodnim regionom przygranicznym.

Ad 7.

Ministerstwo prowadzi analizy w zakresie nowego kształtu przyszłych instrumentów wsparcia, przy czym ostateczne rozwiązania będą uzależnione od wyników negocjacji rozporządzeń UE, w tym szczególnie regulacji dotyczących Planu Partnerstwa Krajowego i Regionalnego, przyjętego systemu wdrażania Planu.

Z poważaniem

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz

/podpisano elektronicznie/